

FARNÍ INFORMÁTOR

29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 16. ŘÍJNA 2005

Vzdejte Hospodinu moc a slávu.

„Co je císařovo, dávejte císaři, a co je Boží, Bohu“.
„Ale občan musí platit daně. A já jsem si povídal: Pustiměř je bohatá, jak já k tomu dojdu. Nynější papež – to ještě nebyl Svatý Otec – byl děkanem kardinálského sboru, chtěl mi něco dát a povídá: já vám dám první vatikánské Euro, které bude natištěné. Protože když Vatikán začal razit Euro, to první bylo s Pannou Marií. A tak jsem si povídal: musím dát panu starostovi první Euro“ (J. E. Tomáš kardinál Špidlík)

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Bohu Otci, který nás stvořil ke svobodě a vybízí nás, abychom vzájemně spolupracovali a odpovědně se ujímali práv a povinností, kterými je vázán každý člověk, předložme s důvěrou své prosby:

L: BOŽE, DEJ NÁM SVÉHO DUCHA SVOBODY.

- Za Církev, aby pomáhala pronásledovaným a odsuzovala porušování lidských práv.
- Za ty, kdo nesou odpovědnost za obecné blaho, aby se nedali svést touhou po moci a penězích, ale své smýšlení i svá srdce dali do služeb pokoje a solidarity.
- Za křesťanská sdružení a hnutí, aby v nich mladí lidé nabyli solidní občanské výchovy.
- Za školy a učitele, aby měli na srdci lidskou výchovu studentů a stran základních hodnot mezi nimi panoval soulad.
- Za samostatně výdělečně činné, aby za řádně vykonanou práci pobírali včas náležitou mzdu; aby nestrádali, kdo jsou chudí nebo se nacházejí ve svízelných situacích.
- Za rodiny, aby v nich rodiče neusilovali o přehnanou životní úroveň, ale spíše vedli děti ke střídmosti a životní moudrosti.

K: Otče, ty po Ježíšových učednících žádáš, aby byli čestnými a spolehlivými občany, kteří řádně přispívají k životu svých obcí. Ty nechceš, abychom dávali z milosti to, co vyžaduje spravedlnost. Ať nám tvůj Duch dává odvahu a sílu, abychom budovali tvé Království. O to tě prosíme skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ - Iz 45,4.1-6

Toto praví Hospodin svému pomazanému Kýrovi, kterého jsem vzal za pravou ruku, abych mu podmanil národy, abych odpásal bedra králů, abych před ním otevřel vrata, aby žádná brána nezůstala uzavřena:

„Pro svého služebníka Jakuba, pro Izraele, svého vyvoleného, zavolal jsem tě jménem, poctil jsem tě, i když jsi mě neznal. Já jsem Hospodin, jiný není, není Bůh mimo mne. Přepášu tě, i když mě neznáš, aby se poznalo od východu slunce i od západu, že mimo mne jiný není.

Já jsem Hospodin, a nikdo jiný (není Bohem).“

ŽALM 96

Zpívejte Hospodinu píseň novou, – zpívejte Hospodinu, všechny země! – Vypravujte mezi pohany o jeho slávě, – mezi všemi národy o jeho divech.

Neboť Hospodin je veliký a velmi hodný chvály, – je třeba se ho bát více nežli všech bohů. – Neboť všichni bohové pohanů jsou výmysly, – Hospodin však stvořil nebe.

Vzdejte Hospodinu, rodiny národů, – vzdejte Hospodinu slávu a moc, – vzdejte Hospodinu slávu, hodnou jeho jména. – Přineste oběť a vstupte do jeho nádvoří.

V posvátném rouchu klaňte se Hospodinu! – Třeste se před ním, všechny země! – Hlásejte mezi pohany: Hospodin kraluje, – národy řídí podle práva.

2. ČTENÍ – 1 SOL 1,1-5B

Pavel, Silván a Timotej soluňské církevní obci, která je ve spojení s Bohem Otcem a s Pánem Ježíšem Kristem. Milost vám a pokoj!

Stále děkujeme Bohu za vás za všechny, když si vás připomínáme ve svých modlitbách. Před naším Bohem a Otcem vzpomínáme bez přestání, jak je vaše víra účinná, láska obětavá a naděje v našeho Pána Ježíše vytrvalá.

Víme o vašem vyvolení, bratři (a sestry) Bohem milovaní. Když jsme vám přinesli evangelium, nebyla to jen pouhá slova, naopak: bylo to provázeno projevy moci, činností Ducha svatého a hlubokým přesvědčením.

EVANGELIUM - MT 22,15-21

Farizeové odešli od Ježíše a uradili se, jak by ho chytili za slovo.

Poslali k němu své učedníky zároveň s herodovci, aby mu řekli: „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný, a že učíš cestě k Bohu podle pravdy. Nedbáš lidských ohledů, nehledíš totiž na to, čím kdo je. Pověz nám tedy: Co myslíš, je dovoleno platit daň císaři, nebo ne?“

Ježíš prohlédl jejich zlý úmysl a odpověděl: „Co mě pokoušíte, pokrytci? Ukažte mi peníz, kterým se platí daň!“ Podali mu denár.

Zeptal se jich: „Čí je to obraz a nápis?“

Odpověděli: „Císařův.“

Tu jim řekl: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“

EUCHARISTICKÝ ÚŽAS

Je tomu už více než dva tisíce let, co o nedělích i dnech všedních slavíme Eucharistii, vrcholnou svátost nové smlouvy. Anonymní autor – jehož známe pod jménem Dionýsius

Areopagita – neváhá pro představení vznešenosti tohoto daru, který Ježíš zanechal své Církvi, použít semitského způsobu vyjadřování a mluví o Eucharistii jako o „dokonalosti všech dokonalostí“, právě svátosti všech svátostí. Přestože všechny ostatní svátosti jsou samy v sobě dokonalé, neboť působí milost, kterou označují¹, Eucharistie je nekonečně přesahuje z důvodu jedinečné způsobu účinku

milosti. Zatímco ve křtu a biřmování působí svátostný účinek voda resp. olej, prvky, jež nadále zůstávají vodou či olejem, - v Eucharistii to nejsou chléb a víno, které by nás proměňovaly v Církev, nýbrž reálná přítomnost Kristova těla a jeho krve pod závojem hostiny chleba a vína.

Existují podložené důvody, abychom mohli konstatovat, že pokud apoštolové věděli, že Pán skrze svátosti chce zjednat novou smlouvu – protože ekonomie spásy je bez svátostí nemyslitelná -, v žádném případě si nedokázali představit povahu daru, který se jim chystal svěřit. Kromě reptání Židů, kteří v synagóze v Kafarnau odmítli uvěřit (srv. *Jan* 6,30-66) nám to dokazuje i zmatenost, kterou Ježíš čte na tvářích svých apostoľů, takže jim klade zásadní otázku: „Chcete i vy odejít?“ (*Jan* 6,67). Tehdy Petr - jménem svých společníků - odpovídá úchvatným vyznáním víry: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života; a my jsme uvěřili, že ty jsi Svatý Boží!“ (*Jan* 6,69). Kdybychom parafrázovali tento Petřův výrok, mohli bychom říci: „Jistě, Pane, i pro nás je tvá řeč tvrdá; ani my nedokážeme pochopit, jakým způsobem nám dáš své tělo za pokrm či jak budeme moci pít tvou krev; ale důvěřujeme ti, neboť jsme si jisti, že až nadejde čas, vše nám vyložíš“.

Stejná, jak Petrovo přesvědčení, zůstává povždy i víra Církve: je to nezlomná důvěra, soustředěná právě na tento dar, který – pokud by nám nebyl odhalen -, by nikdy lidský rozum nemohl jako možný připustit, a už vůbec si ho jako uskutečnitelný představit či doufat v jeho užitečnost. Přestože dobře víme, že lidské poznání nikdy nedokáže tajemství víry pochopit a obsáhnout, a že k proniknutí do jeho bohatství nestačí život jedince ani tok celých generací, ani toto vědomí nás nemůže odradit. Naopak, mělo by nás povzbudit k prohloubení náboženského poznání, k duchovnímu zamyšlení a pečlivému zkoumání toho, co slavíme.

¹ Tridentický koncil takto shrnul nauku o účinnosti svátostí: „obsahují milost, kterou označují“ (*Denz-Schönm.* 1606) a tuto milost udělují „v síle jejich slavení (ex opere operato)“ (tamtéž, 1608).

Eucharistie mezi velkým světlem a stinnými oblastmi

Výzva k zamyšlení k nám zaznívá z encykliky *Ecclesia de Eucharistia*. Již v úvodních slovech listu papeže Jana Pavla II. Je obsažen celý program: „*Církev žije z Eucharistie*. Poté, co se zmínil o velkém světle, které liturgická reforma II. Vatikánského přinesla k „vědomější, aktivnější a plodnější účasti věřících“, papež ukázal i na existenci stinných oblastí. Svatý Otec si v jistém smyslu posteskl nad opuštěním eucharistické adorace mimo mši svatou, vyjádřil lítost nad přítomností úchylek ve způsobu slavení; ukázal na omezení, vycházející z rostoucího odcizování se obětnímu charakteru mše svaté; mluví o nedostatečné pozornosti, věnované nezbytnosti svátostného kněžství a scházející zřejmosti některých ekumenických iniciativ.

Výčet stínů by mohl pokračovat, neboť čím vyšší je dar, tím větší je riziko delšího kuzele stínu, který v tomto případě shrnujeme v jeho negativních dopadech. Mohli bychom se proto ptát: nepocházejí snad mnohé odchylky s nimiž se v rovině slavení setkáváme, z výlučného představování Eucharistie jako hostiny, společenství u stolu? A co jisté zúžené chápání Eucharistie jako statického úkonu zbožnosti, nepřispělo snad k zastínění její neodmyslitelné dynamické povahy účasti na životě trojjediného Boha, působení Ducha a životě Církve? A co rozšířený zvyk prožívat Eucharistii jako zkušenost soukromé osobní víry, nepodnítl snad oddělování chvíle slavení od etických důsledků, které z něj vyplývají jak pro soukromý tak společenský život? „Eucharistie je příliš velkým darem“ – připomíná papež, „než aby snesl nejasnost a omezení“.

Jako prodloužení Jubilejního roku, který byl ohlášen jako intenzivní eucharistický rok, encyklika *Ecclesia de Eucharistia* nás vyzývá, abychom se hlouběji zamysleli nad tím, co tvoří Církev, totiž nad její závislostí na tomto tajemství, které je plností Pánova příslibu: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání věků“ (Mt 28,20)². Na závěr Roku eucharistie bych chtěl těmito řádky vyjádřit vděčnost Svatému Otci, který si touto encyklikou přál probudit nový „eucharistický úžas“, a současně se zastavit u některých

témat jeho poselství, která nám předkládá k zamyšlení i k životnímu svědectví víry Otců.

„Otvírá se“ večeradlo a „nám se otvírá“ na Kalvárii

Stínem, který dnes padá na horizont Eucharistie je mnohdy nevědomá tendence zbavovat eucharistické tajemství jeho obětní hodnoty, „jako by nemělo překročit význam a hodnotu družného

² Přestože tato slova zaznívají v Novém zákoně, připomínají hloubku víry obsaženou ve čtveřici písmen (YHWH), jež lidová etymologie spojuje s podobně znějícím hebrejským slovesem dynamické povahy - *hayáh* (být). Když Zmrtvýchvstálý, *Kýrios*, říká „Já jsem s vámi“ neomezil se na oznámení nějaké statické přítomnosti, jako by nás chtěl ujistit o láskyplném a vřelém průvodu, nýbrž slavnostně tím prohlásil, že je vůči nám „vztahem vzájemného tíhnutí“.

bratrského setkání“³. Jde o vážnou otázku. Odpověď na ni je třeba hledat ve světle dynamického odkazu každého jednotlivého okamžiku velikonočního triptychu ve vztahu ke dvěma zbývajícím: totiž *večeřadla* (okamžik předobrazu a ustanovení eucharistie) ke Kalvárii a mši svaté; *Kalvárie* (okamžiku, který zakládá celou ekonomii spásy) k večeřadlu a mši svaté; mše svaté (okamžik slavení svátosti) ke Kalvárii skrze večeřadlo.

Je zřejmé, že Poslední večeři '*před jeho utrpením*' (*pridie quam pateretur*) nelze zúžit na kroniku Pánovy smrti-zmrtvýchvstání, v tom, smyslu, že by se vztah mezi těmito dvěma okamžiky dal omezit na pouhý časový sled událostí. Z evangelijních vyprávění dobře víme, že Poslední večeře v celé své teologické hloubce tíhne ke Kalvárii. Samotná slova ustanovení eucharistie, která obvykle čteme jako matematickou demonstraci reálné přítomnosti, nabývají nesrovnatelně většího nádechu a hloubky, budeme-li jim naslouchat z Ježíšových úst v jejich původním a nezadatelném odkazu na Kalvárii. Když totiž Ježíš říká: „Toto je moje tělo, které se za vás vydává... Tento kalich je nová smlouva v mé krvi“ (*IKor 11,24-25*), zakládá vztah společenství, totiž vnitřního sdílení mezi znamením chleba a kalicha a událostí své smrti a zmrtvýchvstání, označeným jako tělo, které se vydává a krev, která se prolévá. Skrze znamení chleba a kalicha, které dává '*před svým utrpením*' (*pridie quam pateretur*), Ježíš prorocky ohlašuje a spásonosně uskutečňuje tajemství své smrti za nás.

Když Ježíš ustanovil Eucharistii a sám se jí jako první účastnil, prorocky vešel - skrze znamení chleba a kalicha - do společenství své smrti a zmrtvýchvstání. Ve chvíli, kdy pronášel slova ustanovení nad chlebem a kalichem, přestože byl fyzicky ještě ve večeřadle, mysticky – totiž co do účinku prorockého znamení a tedy reálně, už sestoupil do vod smrti na Kalvárii a už vystoupil z vod života prázdného hrobu. Zatímco komunita večeřadla měla podíl na tomto prvním lámání chleba a pila z tohoto prvního kalicha, už tehdy byla ponořena do Kristovy smrti ve stavu otroctví, současně však už povstala k životu v jeho zmrtvýchvstání ke stavu služby. Svým jedinečným a neopakovatelným předobrazem je Poslední večeře v celé své teologické hloubce zaměřena k bezprostřední budoucnosti, kterou spásonosně ohlašuje a prorocky uskutečňuje.

Současně s tímto zaměřením k bezprostřední budoucnosti, prožívané komunitou ve večeřadle, však v témže okamžiku vyvstává vzdálená budoucnost, která se prostřednictvím liturgického předobrazu týká komunity generací, to je Církve. Tak, jako je významné konstatovat, že večeřadlo „se otvírá“ na Kalvárii, je stejně významné poznání, že totéž večeřadlo „se nám“ – totiž Církvi generací – *otvírá* na Kalvárii. Vyplývá to ze samotných slov, jimiž Pán zavádí slavení našich mši: „To konejte na mou památku“ (*IKor 11,24.25*). Jako bychom slyšeli živého Pána, který nám říká: „Znovu a znovu berte obřadně do rukou znamení chleba a kalicha, které jsem vám dal o této vigílii mého utrpení. Jezte tento chléb a pijte z tohoto kalicha, které vás uvedou do společenství s mým tělem, které se vydává a mou krví, která bude zítra prolita na Kalvárii“.

Tento liturgický výklad Ježíšova příkazu nachází potvrzení v komentáři sv. Pavla, který - jakmile Korintřanům předal, co od Pána přijal – ihned dodává: „Kdykoli totiž jíte z tohoto chleba a pijete z tohoto kalicha, smrt Páně zvěstujete, dokud on nepřijde“ (*IKor 11,26*). Zvěstovat Pánovu smrt znamená hlásat současně i jeho zmrtvýchvstání, jak to vykládají všechny eucharistické modlitby.

Kdyby Ježíš Eucharistii neustanovil, zůstala by událost jeho smrti a zmrtvýchvstání izolována v jeho prostorových a časových dimenzích, a Církev generací, kterou tvoříme

³ Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, č. 10.

my, by se k této události neměla jak vrátit a jak se do ní spásonosně ponořit. Díky nevýslovné Boží milosti však tomu tak není.

Slavení eucharistie je proto naším způsobem jak se vrátit k onomu moři, které Ježíš přešel svou smrtí a zmrtvýchvstáním⁴; ona je i naší Kalvárií a našimi velikonoce. Křtem jsme byli jednou provždy ponořeni do Pánovy smrti a zmrtvýchvstání. Nejsme však dokonalí. Stále znovu se ztrácíme, nostalgicky se vracíme k přátelství současných faraónů, které denně potkáváme na svých cestách (srv. *Ex* 16,3; *Num* 11,5; 14,2-4), totiž ke svému sobectví, zoufalé honbě za bohatstvím, mocí, kariérou, pověstí, seberealizací přesahující všechny meze a zásady. A tu se teologicky nabízí návrat ke Kalvárii.

Víme, že je nemyslitelný fyzický návrat na Golgotu v poledne onoho prvního Velkého pátku, ve společenství Matky Ježíšovy, Jana, zbožných žen; ani návrat k prázdnému hrobu s Marií z Magdaly na úsvitu oné první Neděle. Víme, že nemůžeme čekat, že bude Ježíš znovu ponořen do moře svého utrpení, ani žádat Otce, aby mu znovu dal vyjít z říše smrti. Slavení eucharistie je našim nedělním i všednodenním kráčením na Kalvárii a k prázdnému hrobu: kráčením nikoli fyzickým, nýbrž ve vzpomínce, totiž skrze obřadní zpřítomnění prorockého znamení chleba a kalicha, a to prostřednictvím svátostných a tedy naprosto reálných úkonů.

Eucharistie jako oběť a společenství u stolu

Encyklika Svatého Otce – *Ecclesia Eucharistia* – mluví dvakrát o „svátostném zpřítomnění“, aby tak zdůraznila podstatný vztah mezi našimi mšemi a Kalvárií. Výraz „zpřítomnění“ (*repraesentatio*) vzešel na Tridentském koncilu, kde se řadí mezi pojmy „vzpomínka“ (*memoria*) a „spásonosný účinek“ (*salutaris virtus*). Vypovídá o dynamickém vztahu mezi dvěma přítomnostmi: věčnou přítomností oběti, přinesené jednou provždy na oltáři kříže (srv. *Žid* 10,12-14) a přítomností Církve. Koncil předkládá dva možné a navíc vzájemné se doplňující odstíny tohoto dynamického vyjádření: zatímco říká, že mše svatá je pro nás svátostným zpřítomněním oběti na kříži, dává rovněž pochopit, že oběť eucharistické památky je našim zpřítomněním události Kristovy smrti a zmrtvýchvstání.

Jestliže se v první chvíli zdá, jako by výrok tridentského sněmu upřednostňoval jeden ze dvou odstínů, když praví, že Pán Ježíš ustanovil svátost svého těla a své krve, „*aby zanechal Církvi, své milované snoubence, viditelnou oběť (jak vyžaduje lidská přirozenost), skrze níž by se zpřítomňovala ona krvavá oběť, kterou přinesl jednou provždy na kříži*“, koncil hned nato dodává, že Kristus „*při slavení dávné Pachy, kterou množství synů Izraele obětovalo na památku východu z Egypta, ustanovil novou Paschu (totiž sebe sama), aby byl Církvi skrze kněze přinášen v oběť pod viditelnými znameními, na památku svého přechodu z tohoto světa k Otci, kdy nás prolitím své krve vykoupil a vytrhl z moci temnoty a přenesl do jeho království*“. Zatímco sloveso „obětovat“ je odkazem na obětní ráz, podstatné jméno „památka“ má hodnotu dynamickou-svátostnou, neboť sděluje obřadní komunitě spásný účinek zakládající události.

První odstín „zpřítomnění“ zaznamenal bohužel v katechezi po tridentském koncilu významové oslabení, které celkem brzy skončilo tím, že mše svatá se popisovala jako „ztvárnění“ či ještě hůře jako „obnova“⁵ oběti kříže.

⁴ Obraz *moře* dovoluje číst událost, která zakládá novou smlouvu v souvislosti se zakládající události staré smlouvy, totiž s přechodem Rudým mořem (srv. *Ex* 13,17-15,21). Ostatně, jasným výkladem *smrti a zmrtvýchvstání*, skrze obraz *ponoření a vynoření* předkládá i znamení Jonášovo, jediné, které Ježíš dává svým odpůrcům (srv. *Mt* 12,40).

⁵ Chceme-li mluvit o „obnově“, musíme tento pojem vztahovat na památku oběti kříže.

Ve světle pojmu „památka“ se výraz „zpřítomnění“ vyjasňuje a upřesňuje, v tom smyslu, že dokáže spojit množství našich svátostných účastí s jedinou obětí. Událost Kalvárie a prázdného hrobu je tak nehybně povýšena k věčné přítomnosti. Jsme to my, kdo se skrze svátostnou dynamiku reálně pohybujeme, abychom jí byli spásonosně přítomni. *Stat crux, dum volvitur mundus*, říká kartuziánské motto (*kříž stojí, zatímco svět se kymácí*).

K věřícím, shromážděným ke slavení eucharistie by se kněz mohl obrátit slovy, která nám tradice zachovala jako výrok učitele svatého Pavla, Rabbána Gamaliela, a jimiž se otec židovské rodiny dodnes obrací na svou komunitu, připravenou k slavení pachy. Dala by se formulovat asi takto: „Každá generace a generace každého z nás musí patřit na sebe sama – pronikavým zrakem víry – jako by právě on byl tam na Kalvárii onoho prvního Velkého pátku a před prázdným hrobem o ránu zmrtvýchvstání. Byli tam totiž nejen naši otcové, ale i my všichni, kteří jsme se zde shromáždili, abychom slavili eucharistii; byli jsme tam s nimi, s úmyslem zemřít ve smrti Kristově a vstát v jeho zmrtvýchvstání! A byli jsme tam už tehdy právě v síle našeho společenství se svátostným tělem pravého Beránka“.

Tak by se lépe ozřejmila spásná účinnost obřadního „zpřítomnění“ a přispělo se k lepšímu porozumění dynamice, která je vlastní svátostnému společenství.

Slavit eucharistii totiž znamená mít společenství s Žijícím, který se nám dává ve znamení těla, které je pro nás vydáváno na smrt⁶, aby nám dopřál mít svátostným způsobem účast na výkupné účinnosti jediné oběti. Z toho vyplývá, že bychom toto teologické pohnutí měli

vnímat pokaždé, když přistupujeme ke svatému přijímání. K popisu tohoto svátostného, a proto reálného, pohybu, který se uskutečňuje ve vztahu k jednotlivému věřícímu i ke společenství slavícího shromáždění. Nám mohou posloužit dva obrazy.

Naše putování ke Kalvárii znázorněné dvěma didaktickými obrazy

První obraz nám nabízí Jan Pavel II., když v encyklice mluví o „očích duše“: „Když při eucharistickém slavení lámeme chléb, jsou oči duše zaměřeny na velikonoční třídní (*mentis oculi ad Triduum Pascale reducuntur*): k tomu, co se událo o Zeleném čtvrtku večer, při Poslední večeři, a po ní“ (č.3). A kousek dál se k této tématice vrací ve světle vlastní zkušenosti: „Když slavíme eucharistii u Ježíšova hrobu v Jeruzalémě, téměř hmatatelně se vracíme k jeho „hodině“ (*modo quasi concreto ad eius reditur 'horam'*, hodině kříže a oslavení. *Na toto místo a k této hodině (eum in locum eamque ad horam...*

⁶ Dimenze smrti jasně vyniká ve slovech ustanovení „*corpus meum quod tradetur*“ (mé tělo, které se vydává), „*calix sanguinis mei qui effundetur* (kalich mé krve, která se prolévá).

revertitur) se duchovně vrací každý kněz, který slaví mši svatou spolu s křesťanskou komunitou, která se jí účastní“ (č.4).

Chceme-li pak v souladu s tímto názorným obrazem ještě zřejměji představit skutečnost našich svátostných návratů na Kalvárii, můžeme mluvit o „nohou duše“, které jsou „teologickými nohama“, „nohama víry“. Zatímco fyzické nohy setrvávají v kostele, nohy eucharistické víry nás nesou na Kalvárii, abychom se mohli znovu pohroužit do smrti Pána Ježíše; a před prázdný hrob, abychom s Ním opět povstali ke stále novému životnímu vztahu, takže v naší mši svaté je přítomna celá Kalvárie i všechno jas velikonočního rána. Tam se ubíráme pokaždé, když jdeme na mši svatou, pokaždé, když „slavíme památku oběti“⁷. Musíme si proto navyknout stále větší pozornosti k vroucímu zaměření oči naší duše spolu s intenzivním pohybem našich theologických nohou, jež nás – právě díky svátostnému přijímání - činí reálně účastnými onoho prvního velikonočního třídenní.

I přesto, že dimenze hostiny je pro mši svatou podstatná, nesmíme zapomínat, že není prvořadá; je až na druhém místě. Prvořadá je totiž dimenze oběti, čili odkaz našich mší na jedinou oběť, a to právě skrze převzetí znamení hostiny, která Ježíš zanechal své Církvi onoho večera prvního Zeleného čtvrtku.

Úcta ke svátostné přítomnosti

Dalším stínem, který dopadá na Eucharistii, a který – kromě toho, že v očích některých kompromituje prospěšnost liturgické reformy, - křivdí „svátosti svátostí“ je skutečnost, že „existují místa, kde se takřka naprosto upustilo od kultu eucharistické adorace“ (č.10). Jako komentář k tomu, co říká papež, se chci zastavit u povinnosti pečlivě uchovávat v eucharistické zbožnosti onen soubor znamení a gest, která jsme zdělili z liturgické praxe druhého tisíciletí křesťanského Západu. Mám na mysli procesí, výstavy Nejsvětější svátosti a eucharistická požehnání, stejně jako soukromá návštěvy Nejsvětější svátosti. Po stránce historické je pravdou, že tyto obřady vznikly z fenoménu enormní statické proměňování. A v tom je také jejich slabé místo. Je ovšem také pravda, že přesuneme-li je na jejich správné místo, totiž mimo mši, zaujmají prvořadou úlohu pro růst víry v tajemství reálné přítomnosti.

Reálná přítomnost ve svatostánku je nezadatelně dynamická, totiž určená našim ústům jako viaticum či svaté přijímání mimo mši svatou. Ale jsme to my, kdo v určitých chvílích potřebujeme stanout v této přítomnosti v převážně statickém, adorujícím a kontemplujícím postoji, abychom tak pomohli své víře růst v chápání tohoto daru.

Je skutečně škoda, že se na mnoha místech zredukovala či mnohdy zcela vymizela požehnání Nejsvětější svátostí, která se udělovala neděli co neděli. Existuje bez počtu důvodů domnívat se, že kdyby pastýři dokázali udělat odvážný krok zpět – pokud jde o liturgickou praxi, svěřenou víceméně improvizaci, – zredukovali počet mší a věnovali pozornost pečlivě připraveným úkonům eucharistické úcty, jistě by získali věřící pro účast na zbývajících mších svatých a prospělo by to prohloubení víry Božího lidu. Jak neodmyslitelnými se v našich farnostech staly chvíle adorace zakončené svátostným požehnáním po nedělní eucharistii právě v tomto roce zasvěceném Kristově svátostné přítomnosti! Jak pozitivně šokující byla pro celý křesťanský svět adorace téměř miliónu mladých o vigílii XX. světového setkání mládeže v Kolíně nad Rýnem! Avšak i při těchto

⁷ Theodor z Mopsuestie, Druhá homilie na mši 3-4, v R. Tonneau-R. Devreese (vyd.), *Les homélies catéchétiques de Theodore de Mopsueste*, Città del Vaticano, Libr. Ed. Vaticana, 1949, 538-541. Povšimněme si theologického upřesnění „památka oběti“. Při slavení eucharistie neslavíme novou oběť, nýbrž památku jediné oběti. To připomíná i *Katechismus katolické Církve*, citovaný Janem Pavlem II v encyklice, č. 12.

úkonech eucharistické úcty, kdy věřící staticky kontemplují a adorují Pánovu reálnou přítomnost, si musejí být vědomi, že tato zcela závisí na slavení mše svaté a k ní vede. Svatostánek není samostatným a nezávislým liturgickým prvkem, ale rodí se z oltáře a s ním zůstává nerozlučně spjat.

Zamyšlení nad úkony eucharistické úcty nás tedy znovu přivádí ke mši svaté a podněcuje k další úvaze. Jaký smysl by měla starost o růst naší víry v Kristovu reálnou přítomnost skrze výchovu ke zbožným cvičením, pokud by scházela ve chvíli svatého přijímání?

Zvláště dnes, kdy byla opět věřícím dána možnost přijímat na ruku, je nezbytně nutné klást důraz na katechezi o jejím přijímání⁸. A to činil v Jeruzalémě biskup Cyril, který k nově pokřtěným promlouval takto: „Když přistupuješ, neměj strnule sepjaté ruce, ani prsty od sebe; ale levou ruku polož jako trůn na pravou ve chvíli, kdy tato má přijmout Krále, prohni dlaň, přijmi Tělo Kristovo a odpověz: *Amen*. Poté posvěcuj své oči pečlivým kontaktem se svatým tělem, vezmi je a střež, abys nic neztratil; neboť pokud bys co ztratil, bylo by to, jako bys přišel o některý z údů svého těla. Jen mi řekni, kdyby ti někdo dal zlaté pruty, neobklopil bys je vši péčí a pozorností, abys některý neztratil a neutrpěl škodu? Nebudeš snad proto s mnohem větší pečlivostí dbát o to, co je vzácnější než zlato i drahokamy, aby ti neupadla ani částička?“

Tato mystagogie je ve své konkrétnosti velmi aktuální. Představuje se jako úchvatná „tridentská“ katecheze (*ante litteram*) o reálné přítomnosti, jakož i stran náležitěho ohledu na úlomky. Výzva posvěcovat pozorně své oči – totiž pozorně se zahledět na svátostné tělo, které se chystáme přijmout na ruku, která se v tu chvíli stává královským trůnem – i následný obraz zlatých prutů, má velký pastorační účinek.

Účastnit se nebo „spolu-slavit (kon-celebrovat)“ s knězem?

Slavení mše svaté je vskutku obdivuhodným shromážděným zainteresovaných účastníků: i přes nezaměnitelné rozdělení úloh se totiž nikdo nemůže považovat za diváka, neboť přímými účastníky děje jsou všichni. Během staletí, za složitých okolností, došlo bohužel v křesťanských shromážděních k oslabení vědomí o aktivní účasti na liturgii a vše se přesunulo na kněze. Koneckonců to dokazují i lidová rčení jako „slyšet mši“, „vyslechnout mši“ a podobná. Naštěstí, díky reformě II. vatikánského koncilu si věřící znovu začali uvědomovat svou roli. Dnes se skutečně říká „účastnit se mše svaté“. Ale můžeme se ptát: je výraz „účastnit se“ dostačující, anebo by se dalo říci víc?

Víme, že naše slavení každé eucharistie se opírá o příkaz Pána: „To konejte na mou památku“. Ale teď: ke komu se Ježíš obrátil těmito slovy, pronesenými ve chvíli ustanovení eucharistie?

Bez váhání můžeme říci, že se tento příkaz nepochybně vztahoval na apoštoly (a jejich nástupce), ale je třeba říci, že ne výlučně. Jinými slovy: příkaz je adresován celé Církvi generací, zahrnuté ve své nejvznešenější části, kterou je právě služebné kněžství.

⁸ Přijímání eucharistie na ruku končí na přelomu IX. Století. K praxi přijímání do úst, která byla kolem roku 1000 již všeobecně rozšířena, jistě přispělo nejen větší vnímání úcty k eucharistii, ale především zvyk, který před časem začal, že totiž věřící postupně upouštěli od tradice přinášení chleba jako obětního daru, a místo něj začali nosit hostie. Je zajímavé, že ve XIII.-XV. Století bylo mnoha kněžím zatěžko přijímat svatou hostii rukama a proto ji přijímali jazykem přímo z pateny. Tento zvláštní zvyk své doby zmiňuje i svatý Bonaventura (+1274). Pokud jde o postoj přijímajícího, tak ještě po celé IX. Století se svaté přijímání přijímalo vždy a všude ve stoje: už v dávnověku to byl postoj křesťanské důstojnosti před Bohem, tím spíše v neděli. První zmínku o klekátku, na němž věřící přijímali eucharistii, máme v Instrukcích Udalricha z Cluny (XI. stol.), kde se nazývá *reclinatorium*, a před přijímáním se zahalovalo. Při této příležitosti se mluví i o patně (*scutella*), kterou bratři měli držet pod bradou, aby žádný úloemek nespadl na zem.

Potvrzujete to i řád modlitby (*lex orandi*), když spojuje vzpomínku (*anamnezi*) s příkazem k opakování a užívá přitom množného čísla: „když konáme památku (*memores*)... obětujeme (*offerimus*)“. Svátostné kněžství pak není z tohoto „*offerimus*“ (obětujeme) vyňato, nýbrž je v něm obsaženo. Konečným a úplným subjektem tohoto „*offerimus*“ zůstává ta část Církve generací, kterou je konkrétní shromáždění, slavící eucharistii. Právě ona rukama posvěcených kněží – a jedině rukama posvěcených kněží – obětuje „svatý chléb věčného života a kalich věčné spásy“⁹.

Lidská přirozenost se vyznačuje tím, že jakmile se vymaní z jedné krajnosti upadne obvykle do opačné. Jestliže v minulosti obecné vnímání umrtvilo vědomí kněžství věřících, je třeba bdít, aby se dnes nedospělo k opačné krajnosti, totiž aby se neumrtvila úloha služebného kněžství¹⁰. Kdykoli totiž k tomu dochází, stojíme před ještě většími nesnázemi. Jestliže předchozí obtíž byla v široké míře kompenzována zbožností křesťanského lidu, tato zbožná úcta by zajisté nestačila ke kompenzaci zastínění svátostného kněžství.

V tomto duchu, v pozornosti k hlasu modlící se Církve, která vždy mluví v množném čísle, a která ve chvíli slavení eucharistie říká: „*gratias agimus ... offerimus... et petimus...*“ (vzdáváme díky ... obětujeme ... a žádáme...), si všichni věřící uvědomují, že se nemohou spokojit s výrokem „účastnit se mše svaté“, ale stále více si osvojují výraz „slavit“. I když je toto sloveso běžně a technicky vyhrazeno posvěceným služebníkům, kteří celebrou či koncelebrují mši svatou, přesto ve výsostně teologické rovině si mohou i věřící – alespoň v srdci – říci: „Jdeme *koncelebrovat* (spoluslat) mši svatou spolu s našim knězem: on v moci svého svátostného kněžství; my všichni pak v síle všeobecného křestního kněžství“. Tak bude účast zajisté úplnější, a když se kněz u oltáře modlí, bude díkuvzdání i následná prosba chápána mnohem pravdivěji.

Eucharistie a etické úsilí

Víme, že čtvrtý evangelista o ustanovení eucharistie nemluví. Přesto však nám sv. Jan zanechal v 6. kapitole svého evangelia cenné podněty k meditaci nad chlebem života. Navíc vyprávěním o umývání nohou (srv. *Jan* 13,1-15) nás vyzývá, abychom prodloužili do našeho všedního života úsilí vyplývající z eucharistické víry. Ze spisů sv. Justina pak víme, že v první křesťanské komunitě se eucharistické slavení překládalo do starostlivé „péče o sirotky a vdovy, o ty, kdo jsou pro nemoc či z jiného důvodu přehlíženi, o ty, kdo jsou ve vězení, i o ty, kdo tam pobývají jako cizinci: zkrátka: o všechny potřebné“.

Z hlediska etického úsilí je příkladnou alexandrijská anafora sv. Bazila, která v modlitbě Církve za svět používá tohoto vyjádření: „Požehnej Bože ročnímu cyklu svou dobrotou, kvůli chudým svého lidu, kvůli vdovám a sirotkům, kvůli pocestným, co přecházejí i cizincům, co tu přebývají... Naplň naše srdce radostí a veselím, abychom, když budeme mít všude to, co potřebujeme, hojně konali dobro“.

Některé z těchto proseb se mohou jevit jako dosti vzdálené blahobytným společenstvem, které naštěstí už nic nevědí o životních nejistotách spojených s přírodními katastrofami a následnou bídou. Ovšem, pokusíme-li se vyjít ze své sebestřednosti, všimneme si, že

⁹ Významná je v tomto smyslu anamneze Římského kánonu, která říká: „Unde et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta ... offerimus ... panem sanctum vitae aeternae et calicem salutis perpetuae“ (Proto na památku ... obětujeme Bože, ... my tvoji služebníci i tvůj svatý lid ... svatý chléb věčného života a kalich věčné spásy). Povšimněme si důrazu na výraz „sed et“ (ale i), který se pouze jeví jako odporovací, ve skutečnosti však zdůrazňuje úzký vztah mezi služebným kněžstvím a kněžstvím pokřtěných.

¹⁰ O vztahu kněžství věřících a služebného kněžství srv. Jan Pavel II., encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, č. 28s.

značné části lidstva třetího milénia – kterému bylo dáno narodit se v trvale sužovaných zemích – není zatěžko připojit se k věřícím Církve v Alexandrii, která při každé eucharistii opakovala: Pamatuj na ty, kdo uprostřed nás trpí hladem!“ Síla této přímlyvy je významná především proto, že není zaměřena toliko na uspokojení materiálních potřeb toho, kdo se modlí, nýbrž spíše na zajištění podpory chudým. Žádá se Bůh, aby konal své dílo, totiž aby požehnal úrodě, aby ten, kdo netrpí nouzí, mohl vynaložit úsilí ve prospěch toho, kdo den co den žije v bídě¹¹.

Z těchto proseb vyplývá zamyšlení nad etickým nasazením. Prosit totiž Boha, aby požehnal naší úrodě a naplnil naše sýpky, znamená naši rozhodnost zasáhnout ve prospěch těch, kdo nemají zastání a proto vše očekávají od Boží dobroty a od velkodušnosti nás, kteří očekáváme úrodu.

Prosby eucharistické modlitby sv. Bazila nás tedy vyzývají k zamyšlení nad vztahem, který panuje mezi *lex orandi* (řádem modlitby) a *lex agendi* (řádem konání), totiž mezi liturgií a etickým nasazením. Jde o dva vzájemně se doplňující a úzce související způsoby života víry: bez liturgie se dá pravé etické nasazení jen stěží vyvinout; bez etického nasazení pak je nemožné slavit pravou liturgií. Proměnění „v jedno tělo“, jak žádá *epikleze* (vzývání Ducha svatého) a jež prodlužují a rozšiřují přímlyvy, je současně vertikální i horizontální. Vertikální dimenze, totiž naše tíhnutí a pozornost vůči Bohu, nachází svou přirozenou věrohodnost v dimenzi horizontální, totiž v naše tíhnutí a pozornosti k těm, z nichž máme učinit své bližní¹².

Když vstupujeme do kostela, přinášíme sebou všechen život radosti i úzkosti světa, abychom jej prožívali v nejvyšším stupni onoho zvláštního vztahu k Bohu a bližním, kterým je eucharistické slavení. Vycházejí z kostela, neseme do každodennosti všechny závazky, které jsme přijali a které jsme si v průběhu eucharistie znovu uvědomili. Pokud sebou při vstupu do kostela neneseme své starosti i útrapy světa, je zbytečné, abychom tam vůbec chodili. Podobně, pokud nevycházíme z chrámu s konkrétními závazky pro svůj osobní, rodinný, profesionální, občanský a náboženský život, bylo zbytečné vůbec překračovat práh kostela, protože eucharistie bez vůle převzít etické závazky – především ve vztahu k bližním – je pro toho, kdo se jí účastní, zbytečná. Bez opravdového nasazení zůstává eucharistický kult pohodlným rozptýlením, nic neříkajícím obřadem, zdánlivým kultem¹³.

Nacházíme povzbuzení v očekávání mimořádných Božích zásahů, ale mýlíme se. Bůh nás nechce jako diváky svého jednání – i když užaslé. Dal nám oči, abychom viděli, uši, abychom slyšeli, ruce, abychom jednali. Naše oči musí být těmi, kterými Bůh vidí, co je třeba; naše uši, těmi, jimiž Bůh naslouchá nářku; naše ruce těmi, které používá Bůh, aby pomohl. Proto při našich eucharistiích prosíme o jeho pomoc, abychom měli co dát, ale také a především, aby nás on sám obdařil pozorností a vnímáním, nezbytným k tomu, abychom se den co den mohli dávat do díla. Nedokážeme-li se jako jednotlivci i jako komunity od pondělí do soboty činně zasazovat o chudé, potom naše nedělní modlitba v kostele bude farizejskou.

¹¹ Bylo by zajímavé zkusit oživit text této přímlyvy za Církve ve světě tím, že by se některé tehdejší kategorie lidí v tísní – které však jsou dnes občanskými zákony mnohem lépe chráněny – nahradily skupinami vyspělé společnosti, které tato v horečné honbě za co nejintenzivnějším životem nadále přehlíží a vytěšňuje na okraj. „Pobývající cizince“ by např. stačilo nahradit „cizinci s povolením k pobytu“ a „přecházející pocestné“ kupř. „ilegálními přistěhovalci“.

¹² O etických požadavcích eucharistie srv. Jan Pavel II., zmíněná encyklika, č. 20.

¹³ Tato označení se opírají o odsuzující slova proroků a později i samotného Ježíše proti povrchní liturgii (srv. např. *Iz* 1,10-17; *Am* 5,21-25; 8,4-7; *Mich* 6,6-8; *Mt* 12,1-14).

OBRAZ CÍRKVE VE STARÉM ZÁKONĚ

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, čestného občana Pustiměře)

Bůh je neviditelný, ale církev je viditelná. Je to pravda? Bezpochyby. Nazýváme církev viditelností Krista v historii. Ale i ta viditelnost není docela jasná. Je v tajemství a obrazu, podobně jako se duše zračí v jeho obličejí. A i církev samu poznáváme v jejích obrazech. Z Písma jsme přijali především dva: mystické tělo Kristovo a Boží lid. Ten první výraz je

z Nového zákona, ten druhý je typicky starozákonní. Kdy začíná? Prvních 11 kapitol Geneze můžeme nazvat zkrácenými dějinami lidstva. Kapitoulou dvanáctou začíná historie izraelského lidu zvláštním vyvolením Božím Abraháma a jeho potomků, příslibem, že Bůh bude s nimi. To se pak neustále projevuje, ale některé momenty jsou zvlášť výrazné. Velkou událostí v životě národa je tzv. exodus, východ z egyptské země, z otroctví do svobody. Stalo se to způsobem tak podivuhodným, že všichni viděli na vlastní oči slávu Boží, že je Bůh opravdu s nimi. Bylo to ve znamení Boží moci. Uzavřeli tedy s Bohem zvláštní smlouvu. Ale Boha samého neviděli. Blíž se k němu přiblížil Mojžíš, když vystoupil na horu Sinaj. Ale i tam viděl Hospodina jenom v mraku, tj. v tajemství.

Exodem z Egypta začíná putování národa pouští až do zaslíbené země, její postupné dobývání, organizace lidu ve státní útvar za krále Davida a postavení jeruzalémského chrámu jeho synem Šalomounem. Za všech okolností ukazuje Bůh, že je s národem, ukazuje cestu, jak jít dopředu a pomáhá v nesnázích. Ale navenek se to projevuje příležitostně. Založením království a postavením chrámu se smlouva s Bohem stává institucionální. Při posvěcení chrámu se Bůh zase zjeví, ale jako na Sinaji, zase v mraku, v tajemství. To je útěchou i pokušením. Lid snadno na Boha zapomíná. To pak přináší velké katastrofy národní a soukromé. Bůh se tedy zjevuje novým, teologicky vyšším způsobem. Stále dokazuje, že je ochoten odpustit nevěrnosti, hříchy, že i ve velkých bídách zůstává milosrdným, vítězem nad zlobou. Ti, kdo uchovávají tuto víru, je jich jenom jakoby svatý zbytek, se nazývají „spravedlivými“. Ten titul dává Písmo na prahu Nového zákona sv. Josefovi, Simeonovi a Anně, kteří očekávali spásu Izraele, tj. příchod slíbeného Mesiáše a jeho království (Lk 2,25). A dočkali se skutečně narození Krista.

Po tomto schematickém přehledu Starého zákona se přenesme nyní do Nového. I ten začíná vyvolením a novým exodem. Tentokrát tu nejde o otroctví egyptské, ale o přechod ze zajetí hříchu do svobody Božích dětí v církvi. Jako za stara nechtěl faraon Izraelity propustit, ale držel je násilím, tak i dějiny církve začínají dobou pronásledování, katakombami. Duch světa se snaží udržet lidstvo ve své moci. Když na počátku 4.století církev vyšla z katakomb a světová říše římská se stala křesťanskou, viděli v tom Otcové jakoby obsazení zaslíbené země, začínají se stavět chrámy. Pamětník těch událostí

Eusebius píše: „Vzešel jasný a světlý den, bez nejmenšího obláčku, který osvětluje svými paprsky božského světla chrámy Kristovy v celém světě... Stavějí se chrámy od základů až do velké výšky a jsou krásnější než staré, které rozbouřali... Ve velkých městech se začínají slavit svátky posvěcení a obnovení chrámů.“ Byl to velký triumf křesťanské víry. Nový Boží lid, církev, se začíná organizovat, stává se světovou institucí. Všichni mají přístup k Bohu jakoby na dosah ruky. Ale je to pořád v tajemství. Vyskytují se už ve

4.století někteří, kteří podobně jako Mojžíš vystupují na hory, aby viděli zblízka Boží slávu. Je to spojeno s odchodem mnichů do pouště, se vznikem kontemplativního způsobu života a s tendencemi mystickými. Mystické duše vidí Boha blízko, ale i ony jenom v oblaku, v tajemství.

Neviditelně však Bůh stále svůj lid vede. Ale naše situace se podobá

situaci Izraelitů v době královské. Křesťanský lid, i když sjednocený v církvi, často na Boha zapomíná a proto přicházejí nečekané pohromy. Ale Bůh se i v těch neštěstích stále projevuje jako milosrdný, jako ten, kdo chce v každém okamžiku odpustit nevěrnost těm, kdo toho litují. Kajícím církev stále zvěstuje: „Čiňte pokání, protože se přibližuje království Boží.“ Jsou ti, kdo to slyší spravedliví Nového zákona, kteří očekávají druhý slavný příchod Kristův v moci a ve slávě.

Můžeme tedy uzavřít, že výraz Boží lid, převzatý ze Starého zákona a aplikovaný na církev, pěkně vyjadřuje její souvislost v historickém vývoji spásy. Ale II. Vat. koncil dal tomuto výrazu přednost i z jiného důvodu. V době před koncilem vyšla pověstná encyklika Pia XII. o církvi jako mystickém těle Kristově. Teologické studie rozvíjely smysl tohoto obrazu. Protože jsou však všechny obrazy částečné, doplňují se jinými. Obraz církve jako jednoho těla pěkně vyjadřuje její jednotu a přitom mnohost, jak to rozvádí už sám sv. Pavel. „Bůh zařídil tělo tak, aby údy pečovaly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním.“ (1Kor 12,24-26)

Údy však nejsou samostatné osoby, nemají svobodnou vůli nezávisle rozhodovat. Tento pohled je pěkně doplněn obrazem druhým, tj.Boží lid. Členství v církvi totiž předpokládá jednotu svobodných osob. Taková jednota je ovšem nutně ve vývoji a předpokládá stálou spolupráci lidí mezi sebou a stálý dialog s Bohem. Týž koncilní dekret, který razí cestu výrazu Církev – Boží lidi, mluví také o kolegialitě, tj. o zdokonalených lidských vztazích, které mají mezi křesťany panovat. Stává se tedy církev velkou duchovní rodinou a navazuje na to, co už bylo stvořeno v ráji, když Bůh prohlásil, že není radno, aby byl člověk sám. Stvořil tedy muže a ženu. „A Bůh jim požehnal a řekl jim: Plod'te, množte se a naplňte zemi“ (Gn 1,28). Církev je povolána, aby ten příkaz uskutečnila ve smyslu duchovním. V tom smyslu platí tedy i to, co o ní řekli Otcové, že byla stvořena už v ráji a je tu k tomu, aby do ztraceného ráje lidstvo dovedla.

„BOŽÍ REVOLUCE“

OZVĚNA KOLÍNA V PRVNÍ KNIZE BENEDIKTA XVI.

Jestliže byl Kolín nad Rýnem významnou etapou pro papeže Benedikta XVI. i pro mladé, kteří v tomto německém městě prožívali Světový den mládeže, potom kniha „Boží revoluce“ je vzácným svědectvím těchto okamžiků. První papežova kniha byla představena tento týden ve Vatikáně a vyšla v 350 tisícovém nákladě. Obsahuje všechny oficiální projevy, které při první zahraniční cestě zazněly z úst Benedikta XVI., včetně mnoha výroků pronesených spatra, které dosud nebyly v žádné knize publikovány. Právě v noci, 20. srpna pronesl Svatý Otec větu, která se stala titulem knihy: „*V právě skončeném století jsme prožívali revoluce, jejichž společným programem bylo nečekat už na Boží zásah, nýbrž zcela vzít osud světa do*

vlastních rukou. A tak jsme viděli, jak se lidská a částečná hlediska stala absolutním měřítkem orientace. Absolutizace toho, co není absolutní, nýbrž relativní se nazývá totalitarismus. Neosvobozuje člověka, nýbrž bere mu jeho důstojnost a zotročuje ho. Svět nezachrání ideologie, ale jedině obrácení se k živému Bohu, který je naším Stvořitelem, zárukou naší svobody, zárukou toho, co je skutečně dobré a pravdivé. Pravá revoluce spočívá jedině v bezvýhradném obrácení se k Bohu, který je měřítkem toho, co je spravedlivé a současně věčnou láskou. Co jiného by nás mohlo zachránit, než láska?

„JAN PAVEL II. A ŘÍM“

Na římském Kapitolu bude 22 října slavnostně otevřena významná výstava věnovaná Janu Pavlu II jako „výraz vděčnosti a náklonnosti k velkému papeži Karolu Wojtylovi“. Inauguraci bude přítomen starosta města Říma, Walter Veltroni, kardinál Camillo Ruini, osobní sekretář polského papeže, Stanislaw Dziwisz a někdejší hlavní římský rabín, Elio Toaff, papežův přítel a jediná osoba o níž se výslovně mluví v papežově testamentu. Výstava „Jan Pavel II. a Řím“, která potrvá až do 8. ledna nabídne řadu fotografií, videodokumentů a dalších dokladů o tom, že minulý papež měl velmi srdečný vztah k italskému hlavnímu městu.

„Jan Pavel II. měl velmi rád Řím a Řím měl velmi rád Jana Pavla II. Přijetí, které Řím nabízí všem poutníkům, vychází také z pocitu vděčnosti tomuto velkému papeži,“ zdůraznil starosta Říma Walter Veltroni.

Papež Wojtyla během svého pontifikátu navštívil Řím a jeho různé farnosti více než 300 krát, aby byl jako římský biskup nablízku svým věřícím. Velmi miloval Řím. Každé poledne se za město modlil a večer mu žehnal“, jak připomněl také viceregent římského vikariátu mons. Luigi Moretti.

MODLITBA ZA OBDRŽENÍ MILOSTI NA PŘÍMLUVU BOŽÍHO SLUŽEBNÍKA PAPEŽE JANA PAVLA II.

Ó Nejsvětější
Trojice,
děkujeme ti,
žeš církvi
darovala
papeže
Jana Pavla II.
a dala v něm
zazářit
něžnosti
svého otcovství,
slávě
Kristova kříže
a jasu
Ducha lásky.
Svou
bezmeznou
důvěrou
v tvé nekonečné
milosrdenství
a v mateřskou
přímluvu
Panny Marie
nám zosobnil
obraz Ježíše,
Dobrého Pastýře
a ukázal nám
tak svatost
jako
vysoké měřítko

řádného křesťanského života, jako cestu k dosažení
věčného společenství s tebou.
Na jeho přímluvu nám podle své vůle
uděl milost, o kterou vroucně prosíme,
v naději, že bude brzy přiřazen k počtu tvých svatých.
Amen.

S církevním schválením

Kardinál CAMILLO RUINI
Generální vikář Jeho Svatosti pro Římskou diecézi

POŘAD BOHOSLUŽEB: 16. – 23. října 2005

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 16. října	29. NEDELE V MEZIDOBÍ	PODIVICE sobota: 17.00	za + Marii FRÉLICOVOU, manžela, syna, živou a + rod.
		PUSTIMĚŘ 8.00	za + Stanislava KOUTNÉHO
		DRYSICE 10.00	za živou a zemřelou rodinu SYNKOVU
PONDĚLÍ 17. října	sv. IGNÁC Z ANTIOCHIE, BISKUP A MUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Jiřinu POHLODKOVOU a rodiče
ÚTERÝ 18. října	SVÁTEK - sv. LUKÁŠ, EVANGELISTA	KRÁSENKO 9.00	za živou a +rod. BENÍČKOVU, BUČKOVU a ZELENKOVU
STŘEDA 19. října	STŘEDA 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	za dar zdraví pro těžce nemocnou a Boží ochranu na přímluvu Panny Marie
ČTVRTEK 20. října	ČTVRTEK 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Annu GÁBOROVOU, manžela, dceru a dvoje rodiče
PÁTEK 21. října	PÁTEK 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za Josefa CHMELAŘE, manž. a Boží požehnání pro rodinu
SOBOTA 22. října	SOBOTA 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
NEDELE 23. října	30. NEDELE V MEZIDOBÍ KONČÍ ROK EUCHARISTIE DEN MODLITEB ZA MISIE	PODIVICE sobota: 17.00	na poděkování za dar zdraví, Boží ochranu a požehnání
		PUSTIMĚŘ 8.00	za + Františka a Annu KUCH- TÍČKOVY a dvoje rodiče
		DRYSICE 10.00	za + Aloise MARKA a rodiče

Svatyně Panny Marie Růžencové v Pompejích

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC ŘÍJEN 2005

1. Za křesťany, aby tváří v tvář výzvám sekularizované společnosti, neztráceli odvahu, ale s naprostou důvěrou vydávali svědectví o své víře a naději.
2. Za věřící, aby k prvořadému modlitebnímu úsilí připojili i snahu finančně přispívat na misijní díla.
3. Za starší generaci, aby v modlitbě posvátného růžence nacházela hluboký smysl tohoto období svého života.
4. Abychom přijímali ranní, polední i večerní výzvu zvonu k modlitbě Anděl Páně a vzývání Panny Marie.

FARNÍ INFORMÁTOR, XI. ročník, týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer.cz.